

Budapestre vonatkozó újságcikk

Osztályozás

339.854

Szerző:

Cím:

A tisztviselő-probléma

Forrás:

Szöveg

Bp.

(Hely)

1920

(Idő)

IX/30

(Köt. v. sz.)

(Oldal)

Hely

Idő

'1920'

Személy

Helyszám

350.8

'1920'

A tisztviselő-probléma

Magyarországnak a háború és a forradalmak okozta katasztrófa legnagyobb mértékben a tisztviselő-osztály életét forgatta ki hagyományos formájából. A föld-birtokos, az iparos, a kereskedő az esetek túlnyomó számában több-kevesebb nehézséggel küzdött és küzdök, de az existenciája csorbitatlanul megmaradt, életstandardját nagyjában megtarthatta, mert jövedelme együtt fokozódott a drágasággal, sőt nagyon sokan ez osztályokból még gazdagodtak is a háborús konjunktúra révén. A munkás keresetének növekedése is az utolsó időkig csaknem lépést tudott tartani a drágulással s a munkásság igényeinek átlagos standardja inkább növekedett, mint csökkent a háborús évek alatt. A köztisztviselő jövedelme azonban dacára minden háborús pótlékának és segélynek, egyre messzebb elmaradt a drágaság színvonalától úgy, hogy ez az osztály, amely által az állam a maga funkcióit gyakorolja, amely tehát olyasféle fontossággal bír az állami élet nagy apparátusában, mint a gépház a gyárban, már évek óta a legnagyobb szűkölködéssel küzd, az étellel szemben való legelsőrendű igényeit is mélyen színvonal alá kell redukálnia. A sok évi szenvedés és nélkülözés után pedig nemcsak hogy nem javult a helyzete, hanem a szó szoros értelmében katasztrófálissá változott. Az ország területének összeszűkülése folytán a tisztviselők igen nagy része fölöslegessé vált és napról-napra erősebb lesz a kényszerűség, hogy szembenézzünk azzal a ténnyel, hogy az elszegényedett

magyar állam nem tud annyi tisztviselőt sem foglalkoztatni, sem eltartani. A köztisztviselő tehát eddigi szenvedése miatt még azt a kárpótlást is megkapta, hogy existenciájának biztonsága is megrendült. Fokozza ezt az állapotot a menekült tisztviselők egyre jobban növekvő tömege.

Ez a legnagyobb társadalmi veszedelem a mai Magyarországnak. Olyan betegség, amely már most is folytonos lázban tartja a testet és ha idején nem jön segítség, amely már most is folytonos lázban fognak hozzá gyógyításához, akkor előbb-utóbb katasztrófális kimenetelűvé válnak. A politikai és társadalmi levegő izgalommal való túlfűtöttsége, amely ma is napról-napra zavarja a konszolidálás munkáját, igen tekintélyes részben a köztisztviselő-osztály izgatott lelkiállapotából származik. Nem lehet másképp, minthogy egy olyan embertömeg, amely napról-napra nemcsak a durva nélkülözéssel küzd, hanem még ezt a súlyos existenciát is félteni kénytelen, elkeseredésében és aggodalmában könnyen kapható mindenki számára, aki tülkösre akarja csábítani. Aki csak némileg is ismeri a köztisztviselői körök forró légkörét, az igazat fog nekünk adni, hogy az ő sorsuk megoldása ma a legfontosabb kérdéseink egyike és addig nem lehet a viszonyok lehiggadásáról, normális fejlődésről beszélni sem, amíg ezt a fenyegető bajt ki nem küszöböltük életünkéből.

Más megoldást pedig itt nem lehet elképzelni, minthogy új munkakört jelöljünk ki mindazon tisztviselők számára, akik jelenlegi munkakörükben fölöslegessé váltak. Ha ilyen munkakör nincs elég az áll-

ami és egyéb közhatósági funkciókban, akkor másfelé kell fordulni, mindenhol, ahol nem felesleges munka és tisztességes megélhetés kínálkozik. Elsősorban a közgazdasági életben kell körülnézni. A tisztviselők túlnyomó részét nem valami különös ihletett hivatás vitte pályájára, hanem családi körének és társadalmi osztályának tradíciója, a kínálkozó szerény, de biztos kenyér és más hasonló motívumok. Lehetetlen, hogy az emberek ily nagy sokaságában ne akadna egész tömeg olyan, akiben eddig parlagon hevert tehetség ne szunynyadna például kereskedelmi ügyek végzésére, aminthogy magunk is ismerünk nem egy lateiner-embert, aki meglepő kereskedői érzéket tanusít magánélete aprócseprő ügyeiben. Vannak sokan, akik le is számoltak már helyzetükkkel és önként átléptek valamely ugynevezett gyakorlati pályára és bizonyára még többen vannak, akik szívesen megtennék ezt, de az alkalom, összeköttetés, az utak és módok dolgában való tájékozatlanság tartotta eddig vissza őket. A tisztviselők nagyobb része adminisztratív munkára van kiképezve s erre kitűnően alkalmasnak is bizonyultak, ezeket nem volna boszorkányság rövid idő alatt úgy átképezni, hogy az ipari, kereskedelmi és mezőgazdasági adminisztráció mindenféle feladatait elvégezhessek. Végre is csupa művelt és éppen ezért új ismeretekre fogékony emberekről van szó. Közgazdaságunk összes ágainak átépítése az eddiginél több tanult munkaerőt fog megkíválni, ha okosan fognak hozzá a dologhoz,

még szerencsésjévé is válhatik gazdasági életünknek, hogy annyi intelligens munkaerő áll rendelkezésére. Megoldódnék a zsidókérdés legégetőbb része is azáltal, hogy a keresztény magyar intelligencia lassankint elfoglalná a jövedelmező produktív munkakörökben az őt megillető helyet. Tapasztalataink szerint a tisztviselő-társadalom nagyobb része s különösen a még tulkonzervatívva nem csontosodott fiatalok már rég szakított a hivatalnoki pályához azelőtt kötött előítéletekkel és készségesen vállalna minden műveltségének megfelelő új munkakört, kivált ha az az eddigénél jövedelmezőbbnek bizonyulna.

A legnagyobb fontosságúnak tartjuk mindezért azokat a többfelől megindult akciókat, amelyek a köztisztviselők egy részének más pályákra való átképzésére és átszervezésére megindultak s amelyek közül különösen a *Menekültügyi Hivatal* kezdeményezése biztat sikerrel. Az összes közgazdasági tényezőknek és szervezeteknek össze kell fogni, mert az állam maga nem tudja ezt a kérdést megoldani. Mindenki, aki ebben az ügyben tesz valamit, a normális élet visszatérését siettetni vele.